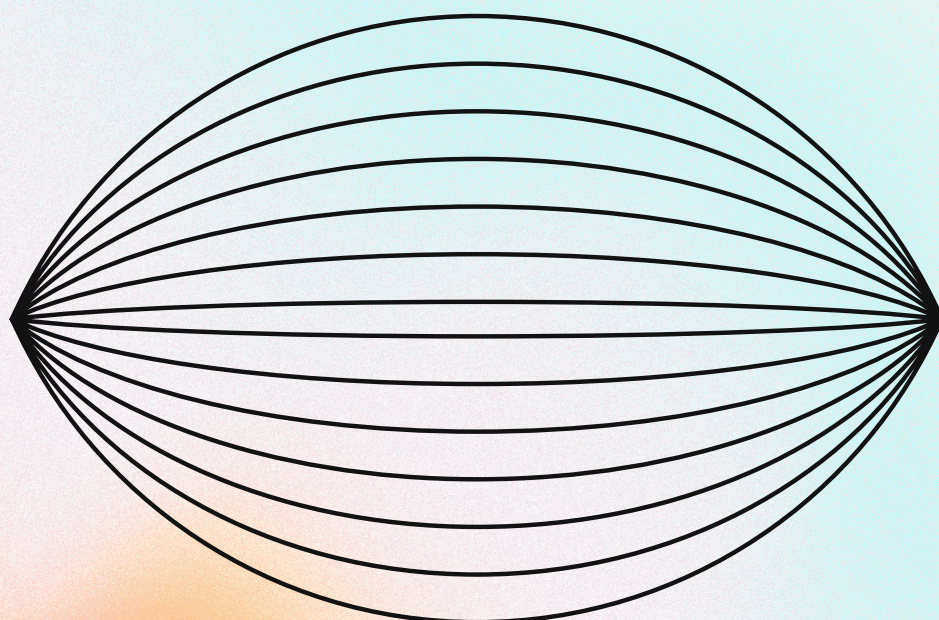

**PODSUMOWANIE
SEZONU
ARTYSTYCZNEGO**

TR WARSZAWA

21—22

PREMIERY W OKRESIE PANDEMII STRATEGIA PROGRAMOWA NA SEZON 2021/2022

W sezonie 2021/2022 strategicznym założeniem programowym było ograniczenie produkcji nowych przedstawień i rezygnacja z dużych, międzynarodowych projektów na rzecz eksploatacji premier, zrealizowanych w okresie pandemii, które nie mogły być prezentowane wcześniej z uwagi na obostrzenia epidemiologiczne. W okresie pandemii Covid-19 w latach 2020-2021 TR Warszawa zrealizował siedem premier repertuarowych: **„Wracać wciąż do domu”**, reż. **Magda Szpecht** (polska wersja, koprodukcja Tokio/Festival), **„Stream”**, reż. **Katarzyna Minkowska**, **„Onko”**, reż. **Weronika Szczawińska**, **„2020: Burza”**, reż. **Grzegorz Jarzyna**, **„Serce”**, reż. **Wiktor Bagiński**, **„3SIOSTRY”**, reż. **Luk Perceval** (koprodukcja z Narodowym Starym Teatrem w Krakowie), **„Maria Klassenberg”**, reż. **Katarzyna Kalwat** (spektakl-performans-wystawa w Galerii Raster w Warszawie).

Dodatkowo zrealizowaliśmy poza siedzibą teatru projekt artystyczno-społeczny **„Wesele” Pawła Althamera i Agnieszki Olsten** na warszawskim Bródnie.

W sezonie 2021/2022 produkcję nowych spektakli ograniczyliśmy do dwóch premier repertuarowych w siedzibie TR Warszawa: **„Autokorekta”** w reż. **Jakuba Skrzywanka** (wrzesień 2021), **„Tom na wsi”** w reż. **Wojtki Rodaka** (Debiut TR, kwiecień 2022) oraz jednej premiery realizowanej za granicą: **„niedoskonała utopia”** w reż. **Noémi Oli Berkowitz** w **Kammerspiele Monachium** (koprodukcja z TR Warszawa, lipiec 2022).

Decyzja o ograniczeniu liczby i skali nowych przedstawień podyktowana była także zmniejszeniem dotacji podstawowej przez organizatora. Łącznie w okresie od początku 2020 do czerwca 2022 TR Warszawa zrealizował 8 premier repertuarowych, dwie kolejne są zaplanowane na II połowę 2022 roku.

PREMIERY I WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

„Włącz pełne spektrum” – „Tom na wsi”

W sezonie 2021/2022 TR Warszawa realizował cykl programowy pod hasłem „**Włącz pełne spektrum**”. Jego istotą było włączenie dyskryminowanych, wykluczonych i pomijanych grup i środowisk do życia kulturalnego i zapewnienie im takiego miejsca w kulturze, jakie posiada większość. W szczególności skupiliśmy się na problematyce osób nieheteronormatywnych, wierząc, że tematy związane z tożsamością seksualną i obecnością osób LGBTQ+ w życiu społecznym powinny być stałą częścią programu teatru publicznego, a nie jedynie okazjonalnym wydarzeniem czy manifestacją.

Głównym wydarzeniem w tym cyklu była polska prapremiera sztuki „**Tom na wsi**” autorstwa kanadyjskiego dramaturga **Michela Marca Boucharda**. Rozgrywający się na prowincji dramat o wypartej tożsamości, przemocy i homofobii w rodzinie wyreżyserował **Wojtek Rodak**, dramaturgię opracował **Szymon Adamczak**, a wystąpili aktorzy zespołu TR Warszawa: **Jacek Beler**, **Izabella Dudziak**, **Mateusz Górski** i **Maria Maj**. W ekipie twórczej znaleźli się: **Katarzyna Pawelec** (scenografia), **Marta Szypulska** (kostiumy), **Karol Nepelski** (muzyka), **Wojciech Grudziński** (choreografia), **Wojciech Puś** (video). Premiera odbyła się w ramach nagrody **Debiut TR**, przyznawanej przez dyrektora artystycznego TR Warszawa i zespół programowy, której celem jest wspieranie rozwoju młodych

„Tom na wsi”, reż. Wojtek Rodak
Fot.: Maurycy Stankiewicz

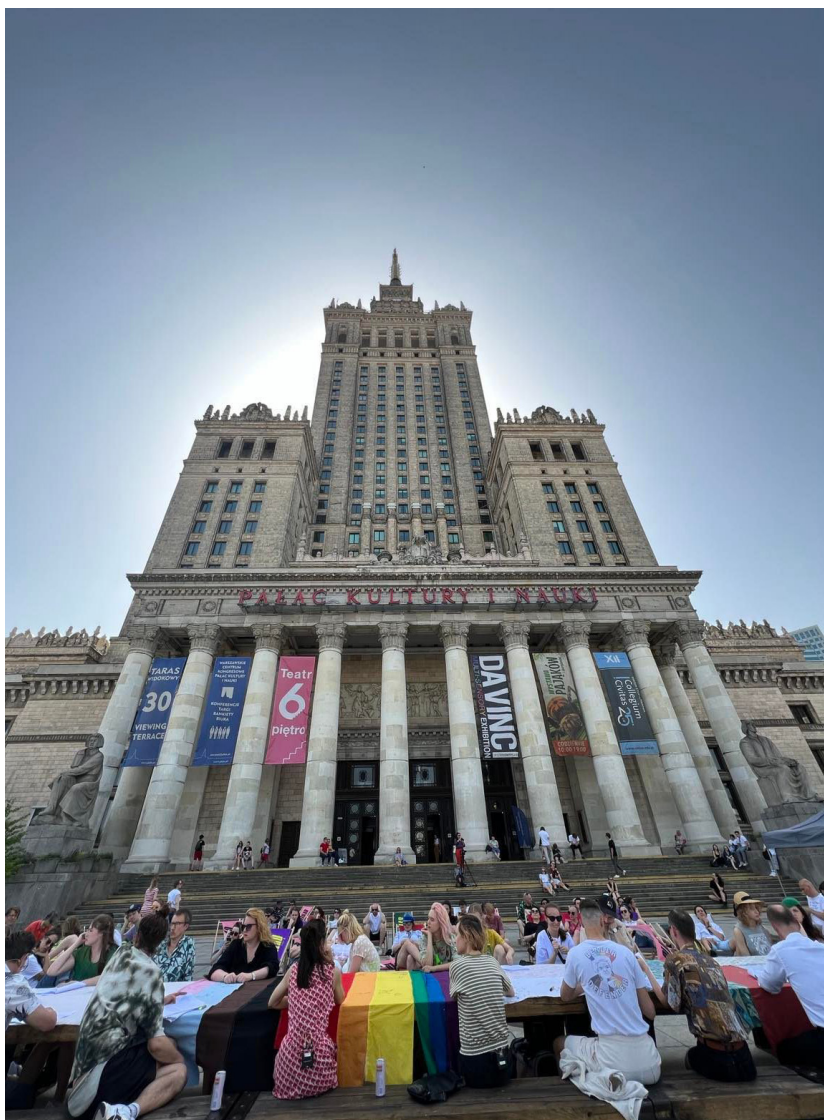
reżyserek i reżyserów. Była to już szósta produkcja w tym programie; po sześciu latach Debiut TR stał się znaną marką w polskim teatrze, szereg teatrów uruchomiło swoje programy wspierania młodego teatru, wzorowane na Debiucie TR.

Premierze „Toma na wsi” towarzyszyły warsztaty, przygotowane przez zespół edukacji TR Warszawa dla młodych osób queerowych i niequeerowych pod tytułem „**CUDZE/WŁASNE.**

Historie” oraz wydarzenie specjalne: czytanie performatywne pamiętników osób LGBTQ+ „**Cała siła, jaką czerpię na życie**”, zrealizowane w czerwcu 2022 na placu przed Pałacem Kultury i Nauki w ramach Festiwalu Plac Defilad i Pride Month – Miesiąca Dumy. Czytanie przygotowali twórcy spektaklu „Tom na wsi”: reżyser **Wojtek Rodak** i dramaturg **Szymon Adamczak**, a udział wzięli aktorzy i aktorki TR Warszawa i innych warszawskich scen, a także autorzy i autorki tekstów ze zbioru. Jego ideą było wsparcie dla społeczności LGBTQ+, która w czerwcu obchodzi swój Pride Month – Miesiąc Dumy. Do udziału wydarzeniu zaprosiliśmy mieszkańców i mieszkanki Warszawy, którzy i które ra-

zem z zespołem odczytali i odczytały manifest kolektywów **Gang Samzamęt, Stop Bzdurom i Poetka** z 2020 roku „**To nasza manifestacja odmienności – ta tęcza**”.

Przy organizacji działań towarzyszących premierze „Toma na wsi” nawiązaliśmy partnerstwa i pozyskaliśmy środki finansowe z **Ambasady Kanady** (warsztaty edukacyjne, działania promocyjne) oraz **Urzędu Dzielnicy Warszawa Śródmieście i Festiwalu Plac Defilad** (czytanie performatywne). Partnerami czytania były także **Wydawnictwo Karakter** oraz **Kampania Przeciw Homofobii**, a **Parada Równości** objęła patronat nad wydarzeniem. Oprócz tego, 30 sierpnia 2022 roku odbyło się spotkanie z twórcą sztuki, Michałem Marcem Bouchardem. Obok autora tekstu w wydarzeniu udział wzięli Wojtek Rodak, Szymon Adamczak, Jacek Beler, Izabella Dudziak, Mateusz Górski i Maria Maj. Rozmowę poprowadził Wojciech Szot. Transmisja, nadawana na żywo na Facebooku TR Warszawa, dotarła do ponad 1500 odbiorców i odbiorczyń.

Czytanie performatywne
pamiętników osób LGBTQ+
„Cała siła, jaką czerpię na życie”.
Fot.: Monika Zielińska

W czerwcu 2022 rozpoczęliśmy próby do ostatniej premiery sezonu pod tytułem „**niedoskonała utopia**” w reż. **Noémi Oli Berkowitz**, polsko-amerykańskiej reżyserki, która jest rezydentką **Kammerspiele Monachium**. Produkcja tego spektaklu to pierwszy efekt trwającego od roku 2020 programu wymiany doświadczeń i współpracy artystycznej „Sisterhood” między TR Warszawa a Kammerspiele Monachium, jednej z najważniejszych scen obszaru niemieckojęzycznego. Spektakl był prezentowany w połowie lipca w Monachium, pokazy warszawskie przewidziane są w październiku 2022. W spektaklu bierze udział polsko-niemiecka obsada: ze strony MK – **Stefan Merki i Edith Saldanha**, ze

strony TR Warszawa – **Tomasz Tyndyk i Justyna Wasilewska**. Za dramaturgię z polskiej strony odpowiada **Martyna Wawrzyniak**, współautorka scenariusza spektaklu „Serce” w reż. Wiktora Bagińskiego. Dramaturżkami z niemieckiej strony są **Viola Hasselberg i Rania Mleghi**, scenografię zaprojektowała **Mirjam Pleines**, kostiumy **Florian Buder**, muzykę na żywo wykonuje **Trace Polly Müller**, reżyserię światła przygotowała **Charlotte Marr**, a projekcje wideo **Jake Witlen**. Produkcja jest w większej części finansowana przez Kammerspiele Monachium, produkcję i pokazy polskie spektaklu wspiera także **Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej**.

„niedoskonała utopia”, reż. Noémi Oli Berkowitz
Fot.: Judith Buss

„Autokorekta” – premiera w ramach programu „Teatr i szkoła”

Finałem trzyletniego projektu TiSz (teatr i szkoła), realizowanego przez zespół edukacji TR Warszawa we współpracy z warszawskim Liceum Ogólnokształcącym im. Lisa Kuli była premiera spektaklu **„Autokorekta” w reż. Jakuba Skrzywanika** 16 października 2021 roku. Reżyser wspólnie z innymi twórczyniami i twórcami teatralnymi (**Magda Mosiewicz, Aleksandr Prowaliński, Anna Axer Fijałkowska**) zaprosił do współtworzenia spektaklu licealistki i licealistów wkraczających w pełnoletniość – **Amelię Karwacką, Jagodę Klimkowską, Kaję Sienkiewicz, Natalię Wrońską, Ostapa Junko, Aleksa Ślązaka i Zosię Mańkowską**. Po okresie niemal rocznego lockdownu związanego z przymusowym zamknięciem w domach i zdalnej edukacji, uczestnicy projektu przyglądali się pierwszym tygodniom „powrotu do normalności”. Jak „normalność” postrzegają ci, którzy większość

okresu dojrzewania spędzili zamknięci w domach? Czego potrzebują, jakie są ich lęki i czy teatr może jakkolwiek pomóc im przezwyciężyć wszystko to, co kumulowało się w ostatnich miesiącach? Co chcą powiedzieć w momencie, kiedy bardzo uważnie mogą obserwować otaczającą ich rzeczywistość i system, którego są częścią? Co potrzebują usłyszeć, jeśli większość rzeczy, które chcieliby przekazać dorosłym zaczynałaby się od długiego i niczym nieposkromionego krzyku?

Za opiekę merytoryczną projektu TiSz odpowiadał zespół edukacji TR Warszawa w składzie: **Anna Rochowska, Anna Kurelska, Michał Domański**, koordynacją zajmowała się **Marta Bernatowicz**, w projekcie wzięli udział pedagog i pedagogka teatru **Tomasz Daszczuk i Agata Pietrzyk-Sławińska**. Spektakl „Autokorekta” wszedł do repertuaru TR Warszawa i był prezentowany w sezonie 2021/2022.

„Autokorekta”, reż. Jakub Skrzywanek
Fot.: Patrycja Skwierczyńska

EKSPLOATACJA SPEKTAKLI REPERTUAROWYCH

W roku 2022 strategicznym założeniem programowym było ograniczenie nowych produkcji na rzecz eksploatacji premier, zrealizowanych w okresie pandemii, które nie mogły być prezentowane wcześniej z uwagi na obostrzenia epidemiologiczne. W pierwszej kolejności eksploatowane były spektakle:

- „2020: Burza”, reż. Grzegorz Jarzyna
- „Stream”, reż. Katarzyna Minkowska
- „Onko”, reż. Weronika Szczawińska
- „Serce”, reż. Wiktor Bagiński
- „3SIOSTRY”, reż. Luk Perceval (koprodukcja z Narodowym Starym Teatrem w Krakowie).

W sezonie 2021/ 2022 prezentowane były także premiery z roku 2019, które również z powodu pandemii nie mogły być często grane w latach 2020-2021, m.in. **„Inni ludzie” w reż. Grzegorza Jarzyny i „Woyzeck” w reż. Grzegorza Jarzyny**. Kontynuowana była prezentacja pierwszej premiery sezonu 2021/2022 **„Autokorekta” w reż. Jakuba Skrzywanka**. Wśród spektakli z poprzednich sezonów zaplanowanych do prezentacji w sezonie 2021/22 znalazły się: **„Fantazja” w reż. Anny Karasińskiej, „Cząstki kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó, „Między nami dobrze jest” w reż. Grzegorza Jarzyny, „Nie-toperz” w reż. Kornéla Mundruczó, „Męczennicy” w reż. Grzegorza Jarzyny, „Kalifornia/Grace Slick” w reż. René Pollescha, „Puppenhaus. Kuracja” w reż. Jędrzeja Piaskowskiego, „Moja walka” w reż. Michała Borczucha**. **Łącznie z premierami w sezonie 2021/2022 w repertuarze TR Warszawa znalazło się 17 tytułów.**

Dużym utrudnieniem w eksploatacji repertuaru na przełomie roku 2021 i 2022 była pandemia. Z powodu przypadków Covid-19 w zespole odwołano blisko 20 spektakli repertuarowych, uprzednio zaplanowanych i potwierdzonych. Nie wszystkie premiery, zrealizowane w okresie pandemii były możliwe do wznowienia. Należał do nich spektakl-wystawa-performans **„Maria Klassenberg” w reż. Katarzyny Kalwat**, zrealizowany w 2020 roku we współpracy **Galerii Raster**. Obowiązujący jesienią 2020 lockdown uniemożliwił publiczną prezentację premiery. Zamiast otwartego pokazu zrealizowaliśmy filmową wersję spektaklu, wyreżyserowaną przez **Tomka Śliwińskiego i Magdę Hueckel**, autorów nominowanego do Oscara filmu dokumentalnego **„Nasza kłątwa”**. Premiera pełnometrażowego filmu w konwencji mockumentu planowana jest w 2023 i ma towarzyszyć wznowieniu spektaklu i wystawy w Galerii Raster.

Spektakl **„Wracać wciąż do domu” w reż. Magdy Szpecht**, który po premierze japońskiej wersji w listopadzie 2019 roku w ramach Festival/Tokyo miał swoją polską premierę w nowej obsadzie tuż przed pierwszym lockdownem w 2020 roku i nie był wystarczająco często grany w kolejnych sezonach pandemicznych. Zostanie on wznowiony w roku 2023.

„Maria Klassenberg”, reż. Katarzyna Kalwat
Fot.: Magda Hueckel

Wydarzenia towarzyszące –
„Nigdy nie będziesz szła sama.
Porozmawiajmy o aborcji”

W sezonie 2021/2022 roku kontynuowaliśmy rozpoczęty wiosną 2021 cykl wydarzeń towarzyszących pod hasłem „Nigdy nie będziesz szła sama. Porozmawiajmy o aborcji”. To pierwsza odsłona cyklu debat, wydarzeń artystycznych i akcji, poświęconych problemom nieobecnym lub źle obecnym w polu publicznej debaty. Problematyka aborcyjna i prawa kobiet należą do kwestii dzielących polskie społeczeństwo. Ideą programu było stworzenie pola do nieinwazyjnej i niekonfrontacyjnej dyskusji i refleksji na ten temat.

Kuratką programu była wybitna pisarka i aktywistka **Sylvia Chutnik**, a cykl rozpoczął się wiosną 2021 roku od trzech debat online pod hasłem „**Aborstorie**”, poświęconych historii prawa aborcyjnego w Polsce. We wrześniu 2021 w TR Warszawa odbyły się pokazy spektaklu „**Klub**” w reż. **Weroniki Szczawińskiej**, koprodukcji TR Warszawa i Akademii Teatralnej w Warszawie. Przedstawienie oparte na reportażu szwedzkiej dziennikarki **Matildy Voss Gustavsson** opowiada o skandalu w Akademii Szwedzkiej, związanym z molestowaniem seksualnym. W przedstawieniu wystąpiły studentki AT: **Julia Biesiada, Julia Borkowska, Maria**

Kozłowska, Katarzyna Lis, Adrianna Malecka, Magdalena Sildatk, Bernadetta Statkiewicz, Monika Szufladowicz, Helena Urbańska, Emilia Walus. „Klub” powrócił na afisz TR Warszawa we wrześniu 2022.

Głównym wydarzeniem cyklu „Porozmawiajmy o aborcji” w I połowie 2022 był finał konkursu dramaturgicznego pod hasłem „**Nigdy nie będziesz szła sama**”, rozpisanego w roku 2021. Celem konkursu było wyłonienie wartościowych utworów scenicznych, poruszających tematykę aborcji i praw kobiet w szerokim kontekście społecznym i psychologicznym. Spośród ponad 30 projektów sztuk nadesłanych na konkurs, wewnętrzna komisja kwalifikacyjna wybrała 10, które rozwijane były jesienią 2021 roku pod opieką doświadczonych dramaturgów: Tomasza Śpiwaka i Małgorzaty Sikorskiej-Miszczyk. Ostatecznego wyboru trzech finałowych tekstów dokonała komisja artystyczna w składzie:

Sylvia Chutnik – pisarka, aktywistka, kuratorka cyklu „Nigdy nie będziesz szła sama. Porozmawiajmy o aborcji”

Natalia Kalita – aktorka TR Warszawa

Roman Pawłowski – dramaturg, pełnomocnik do spraw programowych TR Warszawa

Klementyna Suchanow – pisarka, aktywistka

Weronika Szczawińska – reżyserka

„Klub”, reż. Weronika Szczawińska

Fot.: Bartek Warzecha

W finale znalazły się następujące utwory sceniczne:
„Wielki wybuch„ Agnieszki Nasierowskiej
„Grupa wsparcia im. Boya-Żeleńskiego„ Marcina Miętusa
„Wyparte” Darii Kubisiak

Finałowe teksty zostały zaprezentowane w maju 2022 na scenie przy Marszałkowskiej 8 w postaci czytań performatywnych, które reżyserowały osoby wyróżnione w programie Debiut TR: **Karolina Szczypek, Olga Ciężkowska i Tomasz Fryzeł**.

Czytaniom utworów finałowych konkursu „Nigdy nie będziesz szła sama” towarzyszył pokaz performansu artystki wizualnej **Zuzanny Janin „Pokoje. Historia pewnej zdrady”**, dotyczącego problemu przemocy w związku. Partnerem wydarzenia i współorganizatorem była Galeria lokal_30 z Warszawy, z której środków został sfinansowany pokaz. Dokumentacja performansu znajduje się w kolekcji Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki.

Podsumowaniem cyklu „Porozmawiajmy o aborcji” był Rynek Wymiany Wiedzy, czyli spotkanie w formacie jeden na jeden z osobami, które zajmują się tematyką praw reprodukcyjnych i praw kobiet. W projekcie wzięły udział ekspertki, m.in.: **Natalia Broniarczyk i Justyna Wydrzyńska** z Aborcyjnego Dream Teamu, **Kamila Ferenc i Krystyna Kacpura** z Federacji na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, **Agata Stola** z Fundacji Edukacji Społecznej, **Sofia Wasilenko** z Grupy Edukatorek i Edukatorów Seksualnych Ponton, **Katarzyna Bratkowska**, krytyczka literacka, feministka i aktywistka ruchów lewicowych, **Karolina Domagalska**, dziennikarka, autorka podcastu „Coś na A” i **Paulina Reiter** dziennikarka (Gazeta Wyborcza, Wysokie Obcasy). Rozmowy z ekspertkami zarezerwowało 30 osób.

W wydarzeniach cyklu „Nigdy nie będziesz szła sama. Porozmawiajmy o aborcji” w 2021 i 2022 roku wzięło udział ponad 700 osób, transmisje live na Facebooku trzech debat „Aborstorie” miały łącznie 25 tysięcy odbiorców i odbiorczyń.

Wydarzenia towarzyszące – program Debiut TR

Podczas 10. Forum Młodej Reżyserii w Krakowie wiosną 2021 roku dyrektor artystyczny TR Warszawa Grzegorz Jarzyna wraz z zespołem programowym przyznał obok nagrody głównej Debiut TR cztery wyróżnienia, połączone z różnymi formami współpracy lub gościnnej prezentacji przedstawień w TR Warszawa. Odebrali je: **Olga Ciężkowska i Jan Jeliński** (AST w Krakowie) oraz **Karolina Szczypek i Tomasz Fryzeł** (AT w Warszawie). W ramach wyróżnień w I połowie 2022 roku pokazaliśmy dwa gościnne spektakle, wyreżyserowane przez wyróżnionych twórców: **„Bezpieczne miejsce”** w reż. **Tomasza Fryzła** (produkcja Łaźnia Nowa w Krakowie) oraz **„Nimfy 2.0”** w reż. **Jana Jelińskiego** (produkcja Narodowy Stary Teatr w Krakowie). „Bezpieczne miejsce” to spektakl o pokoleniu współczesnych katastrofistów, szukających tytułowego bezpiecznego miejsca, schronienia przed własnymi lękami. „Nimfy 2.0” nawiązują do mitycznej historii trzech Nimf: Dafne, Echo i Kalipso, przefiltrowanej przez współczesną problematykę przemocy wobec kobiet.

Wcześniej, jesienią 2021 roku dwie wyróżnione osoby wyreżyserowały czytania w ramach festiwalu teatru z krajów bałtyckich BALTIC TRANSFER* Festival. Olga Ciężkowska zrealizowała czytanie performatywne sztuki estońskiej dramatopisarki **Siret Campbell „Beatrice”** we współpracy z **Estońską Agencją Dramatu i Instytutem Teatralnym w Warszawie**, a **Karolina Szczypek** zrealizowała czytanie performatywne dramatu **„Wygnanie”** litewskiego dramatopisarza **Mariusza Ivaškevičiausa** (wsparcie finansowe: Litewski Instytut Kultury).

BALTIC TRANSFER* Festival

W dniach 19-24 października 2021 roku w TR Warszawa odbył się festiwal BALTIC TRANSFER* Festival – przegląd nowych form teatru, muzyki, dramaturgii i audioinstalacji z krajów bałtyckich. Festiwal był efektem dwuletniej współpracy TR Warszawa z partnerskimi instytucjami z Estonii, Litwy i Łotwy, którą wspierał finansowo Baltic Culture Fund. Na scenie TR Warszawa/Marszałkowska 8 swoje produkcje przedstawiły Jaunimo Teatras z Wilna, Dirty Deal Teatro z Rygi i New Theatre Institute of Latvia oraz Centrum Teatralne Vaba Lava z Tallinna.

W programie BALTIC TRANSFER* Festival znalazły się zarówno premierowe propozycje teatru repertuarowego, jak i niezależne produkcje twórców wspieranych przez partnerskie instytucje. To teatr nowej generacji, który poszukuje artystycznego napędu w różnych obszarach sztuki i rzeczywistości. Teatr, który zaskakuje – głęboką rewizją traumatycznej przeszłości, wnikliwym spojrzeniem w teraźniejszość, świeżą i odważną perspektywą na przyszłość.

W dwóch wydarzeniach festiwalu wzięli i wzięły udział aktorzy i aktorki zespołu TR Warszawa.

Były to:

- polska wersja audio instalacji „**Śniłem śniłem**” w reż. **Kamilė Gudmonaitė (Jaunimo Teatras, Litwa)**, w której wystąpili **Magdalena Kuta i Mirosław Zbrojewicz**, a polską wersję dubbingową przełożył z litewskiego i reżyserował **Jan Dravnel**;
- performatywna wersja spektaklu „**Być nacjonalistą**”, reż. **Valters Silis (Dirty Deal Teatro, Łotwa)**, w której wystąpili **Jan Dravnel, Monika Frajczyk i Mateusz Górski**.

Prologiem festiwalu była zrealizowana w prywatnym mieszkaniu na Saskiej Kępie wystawa/instalacja **Muzeum Dowodów Rzeczowych (Physical Evidence Museum)**, przygotowana przez artystki z Łotwy **Janę Jacuka i Laurę Stašāne**, wyprodukowana przez TR Warszawa we współpracy z New Theatre Institute of Latvia. Pierwsza, łotewska odsłona wystawy prezentowała przedmioty i historie powierzone artystkom przez kobiety z Łotwy, które doświadczyły przemocy domowej. Na zaproszenie TR Warszawa artystki poszerzyły Muzeum Dowodów Rzeczowych o historie kobiet mieszkających w Polsce. Polską edycję wystawy wsparły dwie organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem

Muzeum Dowodów Rzeczowych

Fot.: Karol Samborski

niem przemocy wobec kobiet: **fundacja Autonomia i fundacja Feminoteka**. Ważną częścią projektu był maraton czytania świadectw przemocy. Czytanie i wystawa były częścią programu wydarzeń towarzyszących **„Nigdy nie będziesz szła sama”**, skoncentrowanych wokół praw kobiet.

Program festiwalu

„Być nacjonalistą”, wersja performatywna, reż. Valters Silis, Dirty Deal Teatro (LV)

„Dwa garaże”, reż. Elmārs Seņkovs, Centrum Teatralne Vaba Lava, Tallinn (LV, EST)

„Miałam kuzyna”, reż. Valters Silis, Vaba Lava (LV, EST)

„Metoda Urbantschitscha”, na podstawie Kalkwerku Thomasa Bernharda, reż. Arturas Bumšteinas, Jaunimo Teatras (LT)

„Brat snu”, na podstawie powieści Roberta Schneidera, reż. Adomas Juška, Jaunimo Teatras (LT)

„Śniłem śniłem”, reż. Kamilė Gudmonaitė, Jaunimo Teatras (LT)

W ramach programu towarzyszącego odbyła się projekcja filmu **„Dramatyczny rok” („A Year Full of Drama”)** w reż. **Marty Pulk** (EST), prezentowaliśmy także w przestrzeni kawiarni Kawałyk Sztuki instalację dźwiękową autorstwa **Arturasa Bumšteinas** (LT) **„Stimulus Collapse, O points, So-called Space”**. W Instytucie Teatralnym im. Z. Raszeńskiego odbyła się dyskusja **„Teatr krajów bałtyckich dzisiaj”** z udziałem artystów i artystek biorących udział w festiwalu. Wspólnie z Estonian Theatre Agency zrealizowaliśmy w Instytucie Teatralnym czytanie dramatu estońskiej dramatopisarki **Siret Campbell** **„Beatrice”** w reż. **Olgi Ciężkowskiej**. Muzykę z krajów bałtyckich prezentował podczas **Baltic Party** aktor TR Warszawa **Jan Dravnel**.

Wydarzenie było wspierane i finansowane przez Baltic Culture Fund, Lithuanian Culture Institute i Estonian Theatre Agency. Partnerami wydarzenia były: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszeńskiego i Kawałyk Sztuki Cafe.

Nowa dramaturgia

W ramach cyklu Nowa dramaturgia w TR w lutym 2022 zaprezentowaliśmy czytanie sztuki **Rafała Dziemidoka „Skopując kołderkę. Dialog dla teatru”** w reż. **Mirosława Zbrojewicza**, aktora TR Warszawa. Tekst opowiada o duchowej kondycji współczesnego człowieka. Bohaterowie nie mają konkretnie nadanych imion, wieku, rasy, płci, psychologicznych profili, są demokratycznie wybranymi reprezentantami intymności. Dramat mówi o naszych najciemniejszych sprawkach i najbardziej chwalebnych bojach, o których sami nie możemy nikomu opowiedzieć. W czytaniu obok reżysera wzięli i wzięły udział: **Jacek Beler, Izabella Dudziak i Maria Maj**.

Solidarność z Ukrainą

Zbrojna napaść Rosji na Ukrainę wywołała falę solidarnościowych akcji i wydarzeń w całej Polsce. TR Warszawa włączył się w te działania w 10. dniu wojny. 6 marca na scenie TR Warszawa przy Marszałkowskiej 8 odbył się **koncert solidarnościowy z udziałem artystów z Polski, Ukrainy i Japonii**. Wystąpili: **Vadim Brodski**, wirtuoz skrzypiec z Ukrainy mieszkający w Polsce, polsko-japońska pianistka **Rinko Kobayashi** oraz warszawski **Zespół Z LASU**, wykonujący tradycyjne ukraińskie pieśni z Polesia. Koncertowi towarzyszyły zdjęcia z Polesia autorstwa ukraińskiego fotografa **Oleksiya Nahornyuka**.

Drugim wydarzeniem w ramach akcji solidarności z Ukrainą było czytanie performatywne sztuki **Leny Laguszkowej „Mój sztandar zasikał kotek”**. To poruszająca opowieść o dorastaniu w postsowieckim wielonarodowym Donbasie. Autorka, młoda ukraińska dramatopisarka, kończyła swój tekst w schronie w bombardowa-

Vadim Brodski

Fot.: Monika Zielińska

nym przez rosyjskie wojska Kijowie. Czytanie zorganizowane z inicjatywy aktorów wyreżyserowała aktorka zespołu TR Warszawa **Aleksandra Popławska**, a obok niej wystąpili **Sebastian Pawlak i Justyna Wasilewska** z zespołu TR Warszawa. Wydarzenie dało początek projektowi wystawienia w TR Warszawa **„Trylogii z Donbasu”** – cyklu trzech sztuk Leny Laguszonkowej, opowiadających historię społeczności małego osiedla we wschodniej Ukrainie na przestrzeni blisko 40 lat, od rozpadu Związku Radzieckiego, przez odzyskanie przez Ukrainę niepodległości, Pomarańczową Rewolucję, Euromajdan, wojnę 2014 roku po inwazję Rosji w 2022. Premiera **„Trylogii z Donbasu”** w reż. Aleksandry Popławskiej planowana jest na wiosnę 2023 roku.

W geście solidarności z Ukrainą odwołaliśmy zaplanowane na rok 2022 pokazy spektakli: **„3SIOSTRY”** na Platonov Arts Festival w Woroneżu i St.Petersburgu, oraz **„Cząstek kobiety”** w ramach programu międzynarodowego Festiwalu **„Złota Maska”** w Moskwie. Twórcy spektaklu **„3SIOSTRY”** w symbolicznym geście wsparcia dla Ukrainy zmienili jedną z najbardziej znanych kwestii dramatu Cechowa: w nowej wersji zamiast Moskwy bohaterowie i bohaterki wspominają Kijów, symbol utraconego raju, zniszczonego przez wojnę.

Podczas wydarzeń solidarnościowych oraz spektakli repertuarowych w TR Warszawa prowadzona była kwesta we współpracy z Fundacją Otwarty Dialog, która przyniosła blisko 14 tys. zł i ponad 100 euro.

Rezydencja artystyczna grupy teatralnej z Białorusi

W ramach programu **„Rezydencje artystyczne: Białoruś. Ukraina”** organizowanego przez Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego w Warszawie w maju 2022 rozpoczęła się w TR Warszawa druga tura rezydencji aktorek i aktorów z Białorusi, którzy i które zostali i zostały zmuszeni i zmuszone do opuszczenia swojego kraju z powodów politycznych. Tym razem rezydencja potrwa 6 miesięcy, do listopada 2022. W skład grupy rezydencyjnej wchodzi pięć osób z Homla i Mińska. W ramach rezydencji w maju 2022 grupa zrealizowała w TR Warszawa spektakl **„Wrzosowy miód”**, oparty na balladzie szkockiego poety **Roberta Louisa Stevensona „Heather Ale”** (1880). Przedstawienie w j. białoruskim i rosyjskim miało formę teatru sensorycznego, który publiczność odbiera za pomocą wszystkich zmysłów z wyjątkiem wzroku. Spektakl wyreżyserował **Andrei Bardukhayev-Arol**, szef **Teatru Team**, niezależnej grupy z Homla w Białorusi, która z powodów politycznych jesienią 2020 została pozbawiona sceny. W 2021 roku twórcy musieli wyemigrować do Polski, gdzie uzyskali status uchodźców politycznych. W spektaklu obok reżysera wystąpili: **Alesia Bardukhayeva-Arol, Andrei Novik, Darya Novik, Volha Kalakoltsava, Maksym Shyshko, Maryia Piatrovich**. Cztery pokazy kameralnego spektaklu w sali warsztatowej obejrzało blisko **100 osób**. Współorganizatorem pokazów był **Białoruski Młodzieżowy Hub**, niezależna organizacja wspierająca życie kulturalne białoruskiej diaspory w Warszawie.

We wrześniu 2022 roku odbyły się kolejne pokazy **„Wrzosowego miodu”**; grupa rezydencyjna przygotowuje kolejny projekt z myślą o pokazie jesienią 2022.

PROJEKTY PEDAGOGICZNO – TEATRALNE

Autokorekta

Sezon 2021/22 zespół edukacji rozpoczął intensywnymi warsztatami i próbami do spektaklu z udziałem młodzieży, który stał się jednym z ważniejszych wydarzeń repertuarowych TR Warszawa – spektakl **AUTOKOREKTA** w reżyserii **Jakuba Skrzywanika (premiera 16 października 2021)**. Trzyletnia intensywna współpraca pedagogów teatru z warszawskim Liceum Ogólnokształcącym im. Lisa Kuli w ramach projektu **TiSz (teatr i szkoła)** umożliwiła artystyczną wymianę, gdzie profesjonaliści (**Jakub Skrzywanek, Magda Mosiewicz, Aleksandr Prowaliński, Anna Axer Fijałkowska**) dali przestrzeń wypowiedzi teatralnej młodym uczennicom i uczniom wkraczającym w dorosłość. Autorstwo spektaklu, dzięki włączającym metodom pracy metodą pedagogiki teatru można więc przypisać przede wszystkim grupie młodzieży w składzie: **Amelia Karwacka, Jagoda Klimkowska, Kaja Sienkiewicz, Natalia Wrońska, Ostap Junko, Aleks Ślęzak i Zosia Mańkowska**.

Od października 2021 spektakl wznawiany był siedmiokrotnie na deskach teatru, wywołując zainteresowanie zarówno młodzieży, jak i dorosłych. Ich własna wypowiedź okazała się na tyle istotna i uniwersalna, że produkcja została doceniona na arenie polskiego teatru – w listopadzie 2021 młoda grupa została zaproszona na **Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci i Młodzieży KORCZAK DZISIAJ**, w kwietniu wystąpiła dwukrotnie przed poznańską publicznością dzięki zaproszeniu galerii **Pawilon**. Przeprowadzono wiele wywiadów z młodymi twórcami i twórczyniami, czego zwieńczeniem i niezaprzeczalnym sukcesem była publikacja pełnego scenariusza oraz rozmowy z aktorkami i aktorami w prestiżowym **miesięczniku Dialog** (maj 2022).

TiSz TR

TiSz TR (Teatr i Szkoła) to trzyletni projekt zaplanowany na lata 2019–2021, skierowany do uczniów i kadry szkół ponadpodstawowych. Miał na celu wprowadzenie młodych odbiorców kultury w świat teatru poprzez praktykę. Projekt ten zakorzeniony i wzorowany jest w berlińskim programie Tusch – Theater und Schule.

Warsztaty teatralne opierają się zarówno na zgłębianiu sztuki przez praktyczne ćwiczenia – praca z tekstem, głosem, ciałem, sztuką nowych mediów. Pedagodzy teatru i profesjonalni artyści podczas pracy z młodzieżą przedstawiają różne punkty widzenia na sztukę, teatr i jego różnorodne formy. Młodzi uczestnicy projektu poznając różnorodne formy sceniczne i artystyczne, budują własne dzieła artystyczne, które inspirowane są ich wypowiedziami na bliskie dla nich tematy.

Projekt jest odpowiedzią na potrzebę kulturowego rozwoju młodych ludzi oraz pogłębiania współpracy pomiędzy instytucjami kultury a szkołą. Przyczynia się do wykształcenia nawyku odbioru sztuki i czerpania z niej inspiracji w życiu i szkole.

W latach 2019-2021 w ramach projektu TiSz TR pedagodzy teatru pracowali w XIII Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. płk. L. Lisa-Kuli. Ostatnim zaplanowanym etapem w 2021 stała się produkcja spektaklu partycypacyjnego wraz z młodymi uczniami i uczennicami z partnerskiego Liceum. Od września do grudnia praca skupiła się więc na **Autokorekcie**. Po sukcesie współpracy młodzieży zarówno w 2021 roku z **Jakubem Skrzywankiem**, jak i w poprzednich latach z **Anną Karasińską** oraz **Wojtkiem Ziemliskim** przeprowadzono podsumowanie całego cyklu. Widząc jak wiele teatr uzyskał tworząc tak ścisłą współpracę pomiędzy instytucją sztuki a szkołą zdecydowano się na poszerzoną ewaluację projektu. Do współpracy teatr zaprosił **doktor Bognę Kietlińską**, docenianą badaczkę z Katedry Metod Badania Kultury ISNS, która przeprowadziła szereg wywiadów i badań na temat TiSz TR. Dzięki temu przygotowany został fundament do budowania następnych partnerstw ze szkołami w Warszawie.

Poza tworzeniem własnych projektów współpracy ze szkołami zespół szerzył idee TiSz wśród innych teatrów i w szkołach, z którymi jak na razie nie nawiązano stałej współpracy. W sezonie 2021/22 zespół edukacji przeprowadził między innymi **cykl warsztatów wprowadzających do idei TiSz w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Łochowie**.

Warsztaty „Powrót do teatru – powrót do siebie”

Od września 2021 roku zespół edukacji chcąc odbudować relację z widzami i widzkami zaprosił na 6 spotkań z cyklu „Powrót do teatru – powrót do siebie”. Projekt był odpowiedzią na epidemiczny kryzys relacji pomiędzy sztuką a widzem. Czy brakowało nam tylko samych spektakli, koncertów, wydarzeń kulturalnych, czy też tego, co wytwarzało się w ich trakcie pomiędzy nami – uczestnikami i tego, co ewokowały one w naszej relacji z samymi sobą? Czy niczym greckie Dionizje także dziś teatr może stać się wydarzeniem „wyjętym z czasu”? Miejscem-momentem, w którym zatrzymujemy się na chwilę, by przyjrzeć się własnemu „ja” i dojrzeć to „ty”, które jest tak blisko nas, a którego przez ostatni rok nie mogliśmy dotknąć fizycznie, przez co oddalaliśmy się emocjonalnie? Jak odbudować poczucie wspólnotowości w świecie, który choć się zatrzymał, to pędzi nieubłagane w swej wirtualnej wersji?

„Powrót do teatru – powrót do siebie” to cykl spotkań-warsztatów, podczas których podejmowano wraz z artystami i artystkami, twórcami i twórczyniami oraz specjalistami i specjalistkami z różnych dziedzin tematy inspirowane spektaklami z repertuaru TR Warszawa. Zapraszaliśmy do spotkań, na których poddawaliśmy głębokiej refleksji i namysłowi sprawy związane z naszym ludzkim istnieniem. Cykl warsztatów realizowany był w 2021 roku począwszy od czerwca. Od września do grudnia 2022 zespół edukacji zrealizował warsztaty ze specjalistami pod następującymi tytułami:

Eutanazja – granice wolnego wyboru
Ćwiczenia z niewiedzy
Ethos i Psyche wobec zmian klimatu
Powrót do siebie – powrót do ciała
Impro oswaja Kostuchę
Dobrostan ciała – dobrostan ducha

Bursa TR

Od marca do czerwca 2022 roku pod opieką zespołu edukacji pracował intensywnie **zespół studencki – BURSA TR**. W 2022 zespół edukacji nawiązując współpracę z Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie zaprosił do opieki kuratorskiej nad działaniami grupy 15 studentów pisarkę **Dorotę Kotas**, autorkę nagrodzonej Nagrodą Literacką Gdynia oraz Nagrodą Conrada książki „Pustostany” (Wyd. Niebieska Studnia) oraz powieści „Cukry” (Wyd. Cyranka). Kuratorka rozpoczęła pracę z grupą następującym dylematem:

Czy świat jest raczej zły, czy jest raczej dobry? A może nie jest ani zły ani dobry. Co to za dziwne miejsce – ale tak naprawdę – i kiedy naprawdę zaczyna się wiosna? Czy świat jest kobietą, czy jest mężczyzną? Czy kobiety i mężczyźni istnieją? Czy miałeś kiedyś gadu-gadu? Czy zdecydowałbyś się rozmawiać z kimś, kto ustawił status „napisz do mnie”? – dodatkowe okoliczności: nie znasz ich; jesteś w domu i masz czas. Co napisałbyś tej osobie, jeśli twoja odpowiedź to „tak”? Kiedy ostatnio ci się nudziło? Czego chciałbyś dla siebie, a czego dla innych ludzi? Czy wydaje ci się, że wszyscy chcemy tych samych rzeczy – i co to jest, a ile to kosztuje? Czy neuroróżnorodność jest rzeczywistością, czy jest dziwnym długim słowem, którego nikt do końca nie rozumie. Czy ciebie rozumie ktoś, czy raczej nikt, a czy ty rozumiesz ludzi?

Spotykając się raz na dwa tygodnie, poprzez działania na pograniczu pisarstwa, wideo – artu i teatru studenci zgłębiali tematykę neuroróżnorodności, spektrum autyzmu oraz neurobiologii. Przeglądając się pracy studentów Dorota Kotas stworzyła **4 teksty wyłącznie dla TR Warszawa**, które będą podstawą do pracy grupy w następnym sezonie.

Archipelag TR

W sezonie 2021/22 kontynuowała swoją działalność **seniorska grupa Archipelag TR** skupiając swoją laboratoryjną pracę na 3 spektaklach – „**Autokorekta**”, „**Tom na wsi**” i „**Serce**”. Grupa Archipelag TR, czyli 11 aktywnych widzów i widzów stawia sobie za cel spotkań pogłębianie uczestnictwa i przygotowanie do odbioru sztuki współczesnej tak siebie nawzajem jak i innych widzów i uczestników kultury.

Podczas spotkań członkowie grupy Archipelag TR:

- dyskutują o obejrzanych/realizowanych w teatrze spektaklach, przeczytanych sztukach teatralnych, książkach, na podstawie których powstają przedstawienia;
- czytają lektury dodatkowe, którymi inspirowali się twórcy spektakli, albo szukają lektur, które mogą być przydatne przy opracowywaniu działań dla innych widzów;
- wypracowują wspólnie tematy, wywiedzione ze spektakli TR, które mogą być istotne dla innych uczestników;
- uczestniczą w przygotowywanych wspólnie warsztatach jako grupa eksperymentalna i opiniują, czy z ich perspektywy ćwiczenia performatywne są wartościowe.

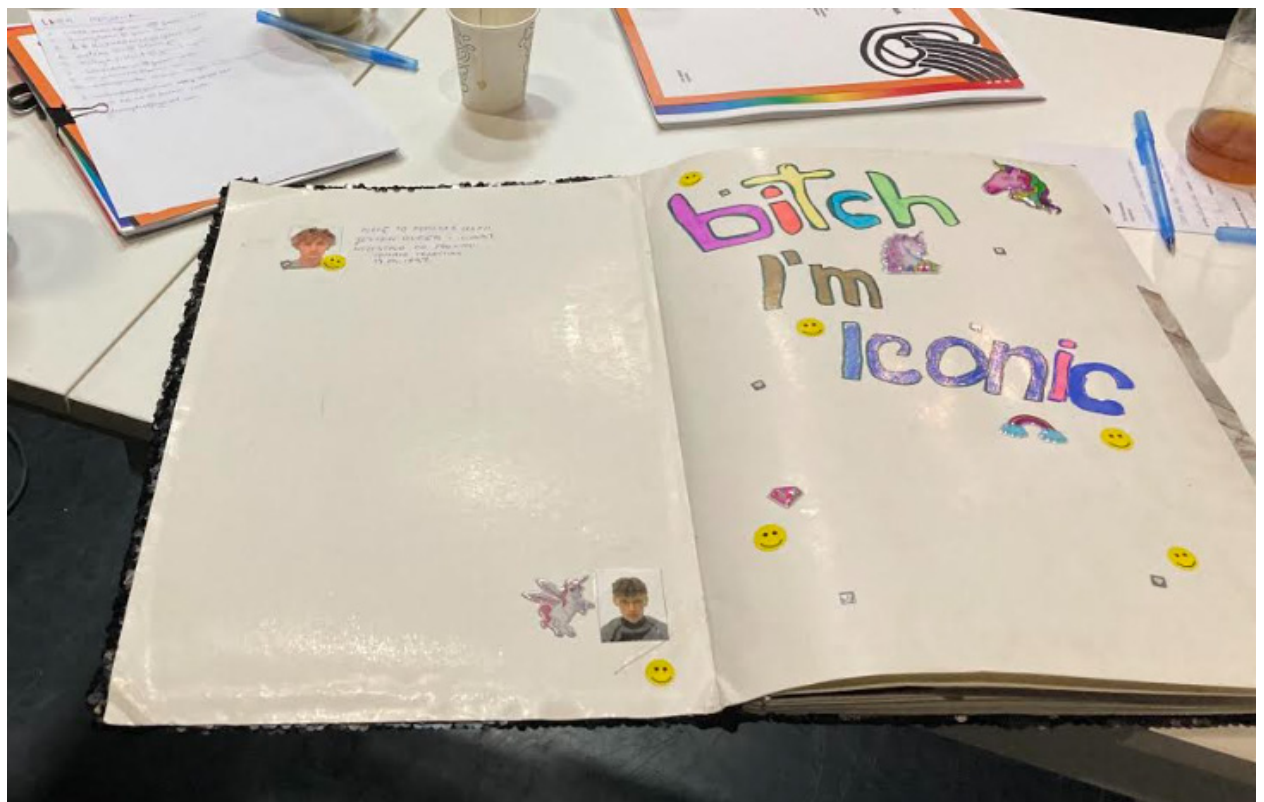
Warsztaty CUDZE/WŁASNE. Historie

Towarzysząc premierze „Toma na wsi” zespół edukacji przeprowadził jednokrotne warsztaty oraz przygotował na przyszłość format spotkań dla osób queerowych i niequeerowych, który zakłada wspólne obejrzenie spektaklu oraz pracę warsztatową ze specjalistami w dziedzinie socjologii i antropologii – **Łukaszem Mikołajewskim** (socjolog z Pracowni Badań nad Historią i Tożsamościami LGBTQ+ w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych UW, współredaktor książki „Cała siła, jaką czerpię na życie. Świadcstwa, relacje, pamiętniki osób LGBTQ+”) oraz **Marią Reimann** (antropolożka z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW).

Warsztat opierał się na wspólnym zastanowieniu się nad tym, jak zmienia nas słuchanie cudzych historii i co przynosi opowiadanie własnej. Czy są historie, dzięki którym chce się żyć? Czy są historie, które odbierają nadzieję? Co utrudnia opowiedzenie swojej historii? Komu najbardziej chce się ją opowiedzieć? Uczestnicy i uczestniczki spotkali się z autorami i autorkami pamiętników z książki „Cała siła, jaką czerpię na życie. Świadcstwa, relacje, pamiętniki osób LGBTQ+” i obejrzel wspólnie przedpremierowy pokaz spektaklu TR Warszawa „Tom na wsi” w reżyserii Wojtka Rodaka.

Warsztaty CUDZE/WŁASNE. Historie

Fot.: Michał Domański

Warsztaty do spektakli repertuarowych

Kontynuując misję edukacji TR Warszawa oraz odpowiadając na potrzeby publiczności, pedagodzy pracowali z wieloma grupami widzów – od szkolnych, przez studentów do dorosłych – opierając warsztaty na spektaklach repertuarowych. Z młodzieżą szkolną, zapraszając na spektakl lub odwiedzając szkołę z nagraniem wideo pracowano głównie na ważnym i szerokim materiale spektaklu „**Autokorekta**”. Ważną podstawą do pracy stały się również spektakle z poprzednich sezonów, m.in. „**Stream**”, „**Między nami dobrze jest**”, „**Serce**”, „**2020: Burza**” i „**Fantazja**”.

Inne

Poza działalnością programową zespół edukacji zyskał uznanie, wyrażające się zaproszenia na wydarzenia w charakterze specjalistów, m.in. na konferencję „**Communities and Communications**” brytyjskiego **Staffordshire University**. Najważniejszym jednak wyróżnieniem dla TR Warszawa w zakresie pedagogiki teatru była prestiżowa w świecie edukacji teatralnej **Nagroda im. Haliny Machulskiej 2021 przyznana koordynatorce zespołu edukacji**. Anna Rochowska została nagrodzona „za konsekwentne, uważne towarzyszenie widzkom i widzom w rozmowie o świecie. Za uwrażliwianie na misję społeczną, której narzędziem może być mainstreamowy teatr. Za wieloletnią odwagę świadomego pozostawania na drugim planie swych pierwszoplanowych działań, pomysłów i podejmowanych tematów. Za nieprzerwaną misję na rzecz budowania wspólnoty widzów i artystów. Za teatr otwarty. Za bycie jedną z prekursorów współczesnej pedagogiki teatru przy instytucji kultury w Polsce”.

TR BEZ BARIER

W sezonie 2021/2022 teatr, który stawiający od 10 lat na dostępność treści kultury, postawił na dostępność na co dzień, nie „od święta”. Jeden wybrany spektakl z każdego setu miał wyświetlane polskie napisy oraz czytaną audiodeskrypcję. W tej formule zrealizowaliśmy 33 spektakle z repertuaru w ciągu sezonu. Przygotowane zostały też dwie nowe audiodeskrypcje do spektakli premierowych („Autokorekta” oraz „Tom na wsi”) i wyświetlone do nich polskie napisy.

Od sezonu 2021/2022 funkcjonują także na widowni oraz w kasie teatru pętle indukcyjne, dostępne na wszystkich spektaklach.

Dzięki temu osoby z niepełnosprawnościami nie muszą obawiać się, że jeśli nie przyjdą na spektakl z dostępnością proponowany w jednym miesiącu – nie będą mogły go obejrzeć już nigdy. Również z punktu widzenia wydatków jest to korzystne dla teatru i dla kultury – raz poniesione wydatki na napisanie audiodeskrypcji oraz przygotowanie polskich napisów są dzięki temu eksploatowane w kolejnych miesiącach. Przede wszystkim jednak przyświeca nam idea inkluzywności. Ustawa o dostępności obligująca instytucje publiczne do tworzenia dostępności w zakresach architektonicznym, cyfrowym i komunikacyjnym jest punktem wyjścia do tworzenia kultury bez barier, a nie celem samym w sobie.

W kolejnym sezonie, także dzięki pozyskanym środkom z grantu PFRON, będzie możliwe poszerzenie dostępności i szersze zadbanie o dostępną promocję wydarzeń teatru. Już realizacja programu TR BEZ BARIER w sezonie 2021/2022 pokazuje, że jest to słuszny kierunek. Rozwój publiczności z niepełnosprawnościami jest po pandemii wyzwaniem. Tworzenie wydarzeń dostępnych w tak szerokim zakresie jest dobrym punktem wyjścia do promocji kultury inkluzywnej.

TR Warszawa wziął też udział w 9. Festiwalu Kultury bez Barrier pokazując w ramach festiwalu dwa spektakle – „Fantazję” w reż. Anny Karasińskiej oraz „2020:Burza” w reż. Grzegorza Jarzyny.

TR ON TOUR – WYJAZDY KRAJOWE I ZAGRANICZNE

Europejskie tournée rozpoczęliśmy w lipcu 2021 roku od francuskiej premiery i ośmiu pokazów **„Cząstek kobiety”** w reżyserii **Kornéla Mundruczó** we Francji na **75. Festival d'Avignon**. Nie mogliśmy wymarzyć sobie piękniejszego powrotu na zagraniczne sceny. Spektakl pokazywany był obok produkcji Tiago Rodriguesa (przyszłego dyrektora Festival d'Avignon), FC Bergman, Theo Merciera, Christiane Jatahy czy Jana Martensa. **„Cząstki kobiety”** spotkały się ze znakomitą przyjąciem francuskiej publiczności, prasy i branży. W recenzjach czytamy, że obok premiery Angeliki Liddel, spektakl TR Warszawa był najważniejszą propozycją programu tegorocznego festiwalu. Spektakl był też jedyną propozycją w programie festiwalu z Europy Centralnej i Wschodniej. Wiodące media francuskie pisały o sile polskiego aktorstwa, a TR Warszawa określiły mianem „jednego z najlepszych zespołów teatralnych na świecie” (Libération). Konsekwencją pokazów jest seria zaproszeń dla przedstawienia na sezon 2022/2023. **Athens Epidaurus Festival** zaprezentował spektakl trzykrotnie w dniach 2-4.09, obok słynnej litewskiej opery **„Sun&Sea”** prezentowanej na Venice Biennale 2019 czy premiery Thomasa Ostermeiera. Następnie, **„Cząstki kobiety”** w specjalnie adaptowanej scenografii pokazaliśmy 17-19.09 w Rzymie w **Teatro Argentina** w ramach międzynarodowego **Festiwalu RomaEuropa**, prezentującego włoskiej publiczności najważniejsze projekty taneczne, muzyczne i teatralne. Prosto z Rzymu, spektakl ruszył do

Twórcy i twórczynie spektaklu „Cząstki kobiety”
na Festival d'Avignon

Wilna, gdzie 27.09 otwierał międzynarodowy program **Festiwalu Sirenos**. Europejskie tournée spektaklu w 2021 roku zamknęły trzy pokazy w prestiżowym **Thalia Theater w Hamburgu** (13-14.11), teatrze produkującym od lat spektakle Kornéla Mundruczó. Jeden ze spektakli widział i entuzjastycznie opisał recenzent **New York Times**. Tournée kontynuowane będzie w 2022 roku.

Zaraz po premierze **„3SIÓSTR”** – pierwszej polskiej produkcji Luka Percevala, realizowanej w koprodukcji z **Narodowym Starym Teatrem** w im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie – spektakl ruszył w trasę wraz z nowym sezonem. Międzynarodowa premiera spektaklu opartego na tekście Czechowa odbyła się we wrześniu w Czechach, w ramach **International Pilsen Festival**. Miesiąc później spektakl był pokazywany na prestiżowych festiwalach w Polsce. W październiku otwierał **Międzynarodowy Festiwal Teatralny Dialog**, a tydzień później prezentowany był w ramach **Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych** w Łodzi. Pokazom w obu miastach towarzyszyły spotkania z zespołami spektaklu. Przedstawienie pokazywane było także w ramach **Festiwalu Boska Komedia**, jako spektakl mistrzowski.

W dniach 18-21 sierpnia na **Noorderzon Festival of Performing Arts & Society w Groningen (Holandia)** odbyła się międzynarodowa premiera spektaklu **„Onko”** w reżyserii **Weroniki Szczawińskiej**. Spektakl, zaproszony do Holandii po premierze online, zagraliśmy pięć razy. Twórcy

dokonali adaptacji tekstu, aby bardziej zaangażować zagraniczną widownię w akcję i poruszać tematy, w szczególności kontekst polskiego teatru wpisany w rolę **Sebastiana Pawlaka** oraz osobistą historię reżyserki, **Weroniki Szczawińskiej**. Pokazy w Groningen były pierwszymi od lat pokazami polskiego teatru w Holandii i pierwszymi w całej siedemnastoletniej historii festiwalu Noorderzon, znanego z poszukującego programu performatywnego. **„Onko”** pokazywane było obok produkcji hiszpańskiej grupy En Conde de Torrefiel, Susanne Kennedy czy legendarnego „Nature Theatre of Oklahoma”. 26 sierpnia spektakl **„Onko”** prezentowaliśmy w ramach **10. Festiwalu Sopot Non-Fiction w Sopocie** (rok wcześniej projekt rozwijany był w Sopocie w ramach rezydencji artystycznej). Na sopockim festiwalu pokazywana była także koprodukcja Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza i TR Warszawa **„Klub”** w reżyserii **Weroniki Szczawińskiej**. W ostatnich dniach sierpnia spektakl **„Ewelina płacze”** w reżyserii **Anny Karasińskiej** pokazywany był w ramach programu **„Campus Przyszłości” w Olsztynie** – jako część programu artystycznego towarzyszącego wydarzeniu.

„Serce” – debiut Wiktora Bagińskiego w TR Warszawa od momentu premiery znajduje się w obszarze zainteresowań festiwalu krajowych i zagranicznych. Spektakl otworzył program **10. Międzynarodowy Festiwalu Fast Forward w Dreźnie**, promującego młodych reżyserów i reżyserki z Europy. Retransmisja streamingu spektaklu prezentowana była przez prestiżowy

„Serce” w Białymstoku na Dniach Kultury Współczesnej

Fot.: Tomasz Pienicki, Marcin Pawlukiewicz

portal recenzencki Nachtkritik. Miesiąc później spektakl zaprezentowano w ramach konkursu **PARADISO Festiwalu Boska Komedja w Krakowie**, a reżyser został wyróżniony przez jury.

W pierwszym półroczu 2022 TR Warszawa kontynuował wznowioną po serii lockdownów trasę TR on Tour prezentacjami spektaklu „**Cząstki kobiety**” w Budapeszcie, rodzinnym mieście twórców spektaklu: Katy Wéber i Kornéla Mundruczó, w ramach Spring Festival Budapest organizowanym przez biuro promocji miasta oraz na World Festival Brno. „**3SIOSTRY**” w reż. Luka Percevala były spektaklem otwarcia International Sibiu Festival w czerwcu 2022.

Planowane na marzec 2022 pokazy „Cząstek kobiety” w International Theatre Amsterdam nie mogły się odbyć z powodu przypadku Covid-19 w zespole i kwarantanny. Wspólnie ze stroną przyjmującą zaplanowaliśmy przeniesienie spektaklu na sezon 2022/23. „Cząstki kobiety” prezentowane będą holenderskiej publiczności w dniach 12-13.10.2022.

Spektakle TR Warszawa prezentowaliśmy także w Polsce. „**Rechnitz – Opera. Anioł Zagłady**” w reż. Katarzyny Kalwat pokazywany był w ramach weekendu zamknięcia Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu. W poznańskim Pawilonie, prowadzonym przez Galerię Miejską Arsenał prezentowaliśmy dwukrotnie „**Autokorektę**” w reż. Jakuba Skrzywanka. Zapis spotkania z twórcami prowadzonego przez Piotra Dobrowolskiego znalazł się w „Czasie Kultury”. „**Serce**” w reż. Wiktora Bagińskiego zostało znakomicie przyjęte w Białymstoku w ramach Dni Kultury Współczesnej. Po spektaklu odbyło się również spotkanie z twórcami.

TEKSTY
Michał Domański
Agata Kołacz
Anna Rochowska
Roman Pawłowski

REDAKCJA
Roman Pawłowski
Monika Zielińska

OPRACOWANIE GRAFICZNE
Grzegorz Laszuk